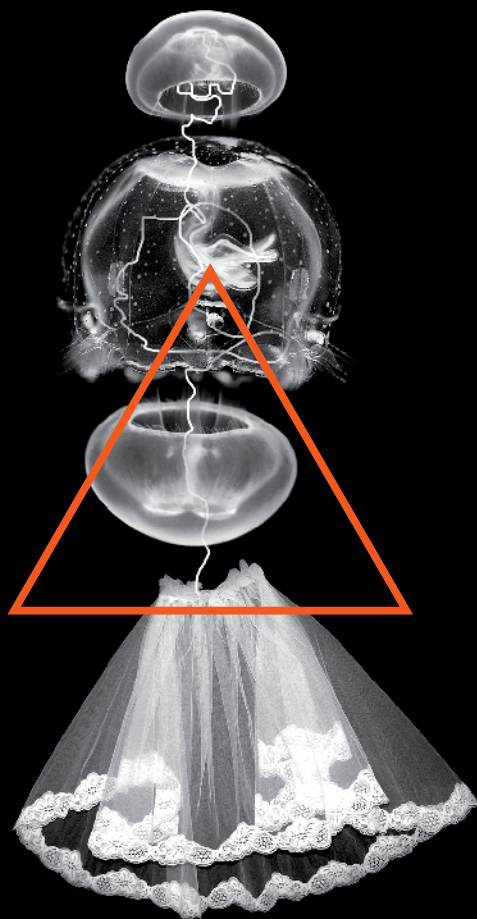
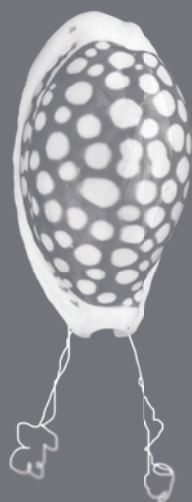

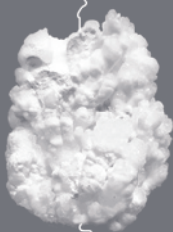
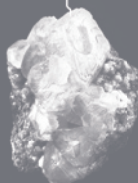
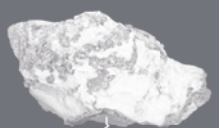
bílá zvířata jsou
velmi často
hluchá

host

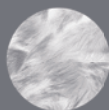
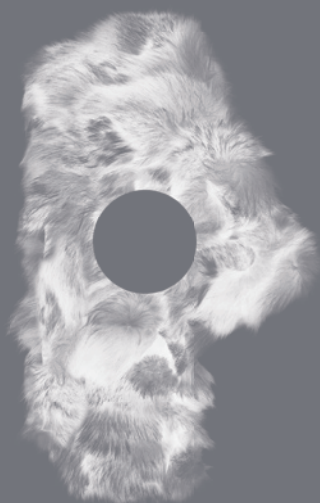
ivana
myšková

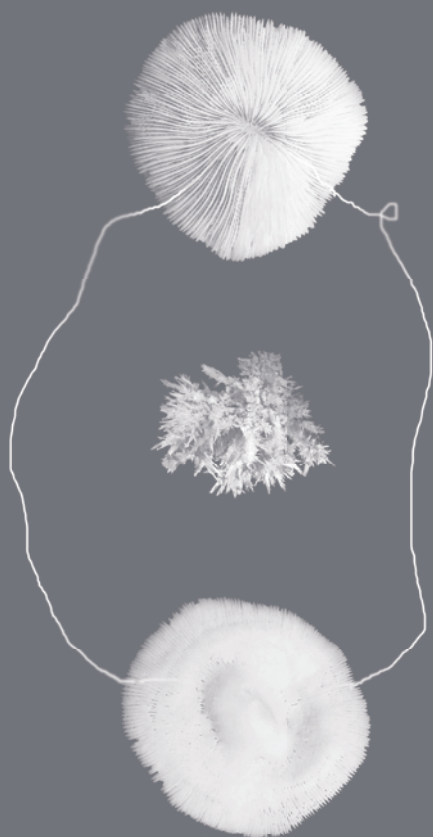

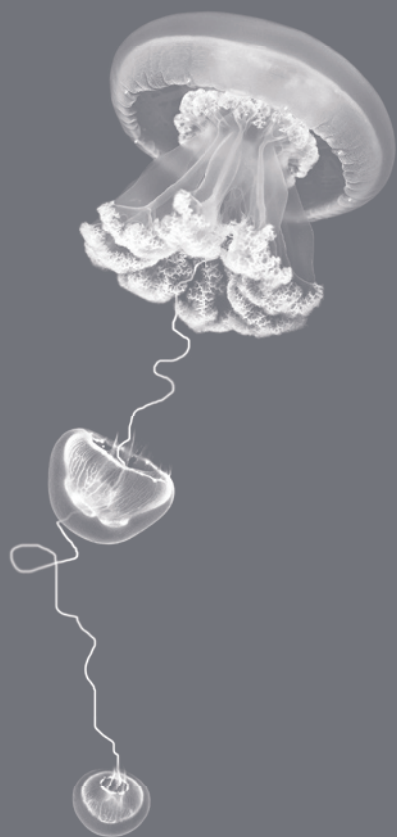

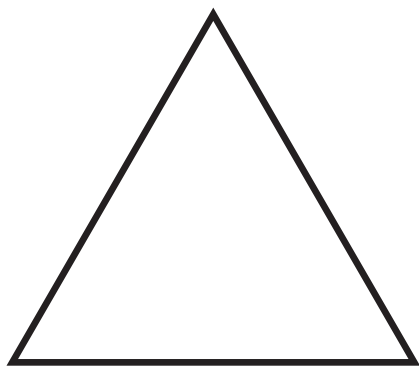

ivana
myšková

bílá zvířata jsou
velmi často
hluchá

Brno 2017

Tato kniha vznikla díky laskavé
podpoře Mezinárodního visegrádského
fondu a Ministerstva kultury ČR.

© Ivana Myšková, 2017

Illustrations © Martin T. Pecina

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2017
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7577-152-0 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7577-153-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7577-154-4 (Formát MobiPocket)

*Vráťovi, mému spolutvárci
a přemožiteli všech mých běsů*

„Jak se vám, sovičko a srnečko,
můžeme odvděčit?“
„Nemusíte se nám vděčovat, my jsme zvířátka,
my všechno máme a my nic nepotřebujeme!“
— Klárka Beránková, 4 roky

zavěs

Ženy možná nezacházejí rády do krajnosti ve
vnějším životě, ale v životě vnitřním dovedou
každou situaci využít do dna, pokud chtějí.
— Witold Gombrowicz, *Bakakaj*

Neprocházej se tu nahá, řekla si Soňa sama pro sebe
a usmála se, když si vybavila Jana, jak se s obavami ohlíží
po černých čtvercích oken a galantně jí nastavuje župan.
Kdo by se sem díval, ptala se ho pokaždé, a proč zrovna
na mě? Nikdy nevíš, utrousil Jan, pořád otočený k oknům.

Jan si tu připadá jako ve výkladní skříni. Přes zimu,
když jasan před okny nemá žádné listí, je z toho nervózní
a dohlíží, aby do ložnice přebíhala jediné v jeho županu
anebo potmě. Musíme koupit závěsy, rolety nebo žalu-
zie, říká po takovém rituálu. Každopádně, smála se Soňa
vždycky, když to řekl. V zimě to totiž říkal dost často
a bude to říkat do té doby, dokud se strom před okny
znovu neolístí. Pak se s ní klidně v pokoji pomiluje. Jako
by rolety měli. Natolik Jan důvěřuje zpeřenému listí.
Vzdálenosti nevěří. Soňa věří více vzdálenosti než listí.
Přes dvůr je to k protějším oknům cirka sedmdesát me-
trů. Kdo by si takhle namáhal oči? A oken je na jejich
straně taky dost. Proč by se někdo díval zrovna sem?

Soňa si připadala půvabná jen, když se zhlédla Janovým milujícím očima nebo když se jí zachtělo psát. Když všechno tékání ustalo a myšlenky vyvstávaly hotové, celistvé a řadily se jedna za druhou a vše bylo tak zřetelné a jasné. Ano, když k sobě konečně přivolala rozutíkané myšlenky, připadala si přitažlivá. Někdy, když Jan ještě spal anebo už z bytu odešel, přistoupila k oknu nahá a zvědavě vyhlížela, kdo její nové půvaby rozezná. Možná i proto otálela s koupí závěsů, rolet nebo žaluzií, možná se jí líbilo žít ve výkladní skříni, možná ji vzrušovalo, že je s Janem vystavena cizím očím (na odiv i na odpor), a vlastně nestála o žádnou intimitu. Možná, že to jsou ty pravé důvody, pomyslí si Soňa, a ne to, že se nemůžeme rozhodnout, čím okna zatemnit. Nejspíš má ráda okamžiky, kdy Jan žárí na oči neznámého, který neexistuje, který je vymyšlen, okamžiky, kdy vlastním županem chrání její čest a cudnost. Zřejmě jí imponuje tehdy, když dá tím gestem jasně najevo, že ji tak trochu vlastní a nechce se o ni, ať už jakýmkoliv způsobem, s nikým dělit. Vidí v něm totiž onen atavismus, něco, co její muži před ním postupně poztráceli, jakousi chrabrost či rytířství — šupinku toho nebo jen záblesk.

Zdá se mi nepravděpodobné, pomyslí si Soňa, že by tam naproti někdo sledoval, až se tu objevím nahá. Jde o mžik, než přejdu z koupelny do ložnice, a na ten mžik že by tam naproti někdo den co den čekal? Soňa si zkouší představit někoho takového. Někoho, kdo číhá na okamžik, kdy přejde nahá z koupelny do ložnice. Ta představa ji baví. Tak trpělivý člověk je jejím opakem.

Ona nedokáže upřít oči do jednoho bodu, nevydrží pozorovat statickou scenerii víc než pár minut. Potřebuje pohyb a šramot, akci a humbuk, aby se měla na co dívat. Když upne pohled do krajiny, do vody nebo na hvězdy, neumí myslet na to, co sledují oči. Začne myslet na sebe a na to, že nesleduje krajinu. Na krajinu myslí, když ji nemá před očima. Musí se jí v hlavě usadit, musí se do ní poznenáhlu uložit jako ke spánku. Když se Soňa dívá, zároveň spustí kameru, zároveň nahrává. A když nahrává, soustředí se na co nejpřesnější otisk informací, je mechanismem, neprožívá. To Jan si žádný záznam nepořizuje. Nemusí si realitu vybavovat zpětně, nemusí ji zpětně nechat ožít. Když sedí na kopci a shlíží do krajiny, tak shlíží do krajiny, když zvrátí hlavu a kouká na hvězdy, tak kouká na hvězdy. Nečachruje s tím, co vidí, neukrajuje si z toho teď, aby mu zbylo na potom.

Možná, že z okna odnaproti ji večer co večer, noc za nocí pozoruje muž podobný Janovi. Ta představa ji pobaví. Pronajmu Janovi byt s protějššími okny a budu se před ním schovávat, aby mě neviděl nahou. Ukážu se mu pouze dokonale zapouzďřená. Možná koupím závěsy a odsunu je jenom jednou denně na pár nestřežených chvil, ledabyle, pokaždé v jiný čas a pak zas neprodyšně zatemním, nedovolím nic. A možná tady dokonce budu bydlet s tím neznámým mužem, v jehož bytě Jan teď právě žije — kam by taky šel? A on teď bude mému tělu nastavovat župan, on teď bude střežit moji cudnost před Janem. I to by koneckonců šlo, usmívá se Soňa sama pro sebe. I to by šlo.

Jan si balí věci do batohu a odchází. Na týden. Ne za protější okna. Dál. Do jiné země. Odchází už celé dopoledne, pojídá rybízový koláč, zahleděn na okna. Měli jsme koupit ty závěsy, říká, před tou cestou. Listí letos opadává dřív. Soňa si účastně povzdychne a doprovází Jana ke dveřím. Zahrne ho polibky a přeje si, aby byl za minutu zpátky anebo aby jí za pět minut mával z protějšího okna. Ale nestane se jedno ani druhé, a jí tedy nezbude než si na jeho nepřítomnost pomaličku zvykat. Soňa si vzpomene, jak proti tomu dříve protestovala, jak protestovala proti veškerým zvykům, jak se bouřila. Teď už se bouří jen trochu a mlčky, zpraktičtěla a zvěcněla. Nanejvýš se otřeše při představě, jak jim dříve postačila jedna úzká postel a jak si v každém dalším bytě našli postel širší a širší, až teď na sebe skoro nedosáhnou. V objetí už téměř neusnou. V objetí se jim už nepodaří usnout, neboť není třeba šetřit místem. Rozpojila je touha po pohodlném spánku.

Musíme žít na malých plochách, abychom se dotýkali? hořekuje Soňa. Jsme přesně uprostřed té cesty do pekel. Vybaví si páry, které si hoví na svých oddělených lůžkách ve svých oddělených ložnicích. Soňa ne-souhlasně zavrtí hlavou, ale nevydá ani hlásku, nezvedne ruku v rozčileném gestu. Zadívá se z okna. Ale nepomyslí na muže, kterého tam někde Jan cítí, nepomyslí na dvůr zastavěný dílnami a harampádím, neposlouchá řezavý křik strak. Myslí na to, a představuje si to jako scénu na divadle, jak rozdychtěný muž povalí ženu na postel, klekne na ni, roztrhne jí šaty (nejlépe červené,

saténové, s hlubokým výstřihem), pár vteřin si prohlíží její obnažená ňadra, pak ji cípem látky zakryje a se slovy „To znám“ z ní otráveně sleze. Kolikrát Jan viděl tohle tělo a mohl říct: „To znám“ a odejít? Neřekl to nikdy, ale mohl si to pomyslet, vidí ho tak často, že by ho třeba už vidět nemusel.

Soňa vstane z křesla a setřese ze sebe župan. Rychle se převléct a pracovat, jinak tu neděli prosním v té zvláštní mrzutosti. Zůstane-li v županu přesčas, zkracuje si den, župan ji drží v polospánku, nutí jí plané myšlenky, bez kterých by se obešla. V županu nelze zastat žádnou práci. Kdyby ano, už dávno by se pracovalo v županech. To víc lidí pracuje bez županu, víc lidí pracuje nahých.

A já můžu dneska taky pracovat nahá, řekla si Soňa. Když tu Jan není. A rozjařila se. A taky se můžu procházet před okny — nahá. A zkusila se vlnivě projít před okny — nahá. A taky se můžu vyklonit z okna — nahá. A posunula ke straně dva květináče a otevřela okno a skutečně se vyklonila — nahá. A taky můžu tomu někomu tam naproti, když tu Jan, kvůli kterému to nemůžu, není, zamávat — nahá, a na dálku poslat polibek — nahá. A rozjařená, rozesmátá zamávala tam někam naproti — nahá, a aniž se podívala komu, poslala tomu někomu naproti vzdušný polibek — nahá.

Ale když zavírala okno, všimla si jakéhosi stínu, tam naproti, v okně, a když zaostříla, spatřila muže, ještě mladého, celkem pohledného muže, který tam přece nikdy být neměl, a přesto tam byl. Viděla ho, zhmotnělý přízrak a legendu, Janovo strašidlo, viděla ho, jak klečí

na parapetu, protože právě myje to svoje zadívané okno, klečí vedle kýblu s teplou vodou a saponátem a dívá se velice překvapeně, téměř až vyděšeně, s ústy dokořán: To neznám.

Soně se rozbušilo srdce a prudce okno přibouchla, až se sklo málem vysypalo. I přes ten zvuk a přes hučení v hlavě uslyšela zvenčí jakoby výkřik. Řekla si, že ji možná volá zpátky, ale tomu přece nesmí věnovat žádnou pozornost, a otočila se k oknu zády. Ještě rozrušená, ale přece jen klidnější, odešla do ložnice. Navlékla si kalhotky i podprsenku, rozhodnutá nevynechat ani jediný díl spořádaného oblečení, barevné ponožky, které nosívá jen doma. Seprané a obnošené kalhoty a vytahané zelenkavé tričko stáhla z opěradla židle, kam je včera odložila. Už se tam nepodívá, rozhodla se. Never more. I kdybys škemral.

Rozevřela příslušnou knihu na příslušné stránce. Ale jako by pořád nahá stála u okna, vrací se jí totéž. Udivený výraz myče oken. Třeba mě ten člověk jindy nesleduje, třeba jen potřeboval umýt okno... Jak jsem si mohla myslet něco takového? Že mě sleduje? Že na mě číhá? Má spokojený vlastní život a nemá zapotřebí krást lidem z oken soukromí. A když se zhlédla ve skle knihovny, připadala si zoufale nepůvabná. I oproti knihám. Oproti těm knihám zvlášť.

Soňa se musela situaci zasmát. Jak se nestyděla, jak se bezostyšně, ano, to je to správné slovo, jak se bezostyšně vystavila cizím očím, jak se producírovala, a to je nutné rozkošnický slabikovat, aby vynikla ta vzácnost,

pro-du-cí-ro-va-la před oknem a jak on z toho okna málem vypadl. Je vyloučené, že by se díval na něco jiného. Díval se na ni, až málem vypadl z okna. Možná ten pohled nebyl tak docela obdivný, možná byl jenom zvědavý, ale co. Musí si přiznat, že ji to těší. Obvykle neusiluje o to, být centrem pozornosti. Vždycky když o to usiluje, vymstí se jí, že si věřila. Ale občas je příjemné, když na sebe pozornost strhne, aniž o to usiluje. Občas to příjemné je, ať si nenalhává opak. I když — těch nepříjemných případů je víc. Samozřejmě. Musí si přiznat, že když se sama sobě líbí a připadá si přitažlivá, přála by si, a přijde jí to logické, že tamten muž zakopne, když se po ní ohlédne, tamten zas narazí do sloupu, jiný spadne z kola (z lešení také může, proč by ne), další nabourá, klempíř spadne ze střechy a dlaždič se klepne kladívkem přes prsty. Velice silně. Jako by se přitažlivá rovnalo zkázonosná. Tak zvrácené má představy. Jen jít a vrhat do neštěstí. Nemusí to být smrtonosná chůze, ne, to nevyžaduje, ale rozhodně musí něco způsobit. Protože když nic nezpůsobí, jako by nebyla. A jsou takové chůze. A takové vztahy. Což jí připadá vůbec nejodpudivější. Lidé, kteří spolu žijí, aniž si cokoliv způsobují. A nemusí to být zrovna pád ze střechy.

Vzpomněla si na svého známého, na pravé ruce mu chybí špičky prstů — prostředníček nemá jeden článěk, ukazováček dva. Na tom by nebylo nic zvláštního. Ale jak o ně přišel! Soňa se vždycky rozněží, když si to představí. Je to tak fantasticky krásné... Někdy se tím doslova opájí. Totiž: vyráběl dárek svojí ženě. Pospíchal,

aby to stihl — snad podložku pod hrnec nebo kuchyňské prkénko, chvilku se nesoustředil, to asi myslel na její budoucí radost, a ohobloval si tři články. Už to samo o sobě je pěkné a nadosmrti to ty zkrácené prsty osmyslní. Může si snad vyčítat, že práci nechal na poslední chvíli, ale úsilí, které do ní vložil, bylo upřímné a opravdové. Už to samo o sobě má význam. Ale připočtěme k tomu ještě den, kdy se to stalo, a okouzlení nemá konce. Stalo se to o Štědrém dnu před štědrovečerní tabulí (krátce před tím, než měli všichni zasednout ke štědrovečernímu stolu)! To byl pak dárek pro ženu — ohobloval si pro ni dva prsty!

Sotva se Soňa dojala, oblékla se do domácích šatů a rozhodla se, že si přichystá práci na zítřek, aby si pak ve spěchu nemusela „hoblovat prsty“ — ne že by to odmítala, ale nešlo přece o dárek Janovi, jen o obyčejné zaměstnání. Jenomže jakmile usedla a zapnula počítač, hlava se jí obrátila k oknu — bylo to jako nedokončený rozhovor.

Protější okno zůstalo dokořán, ale nepostřehla v něm žádný pohyb. Schoval se, ví, že ho bude trošku vyhlížet. Teprve teď si ale všimla — spíš periferním viděním — převráceného kýble na parapetu. Mydlinková voda ještě pořád stékala přes okraj na zeď, aniž někdo projevoval snahu o nápravu. Jsou to ale divné způsoby, vylévat špinavou vodu z okna. A hned se jí muž trochu zprotivil. Ale zároveň ji začínal přitahovat novou silou. Jan by po sobě nikdy nenechal takovou spoušť. A taky by nikdy nemyl okna, ušklíbla se Soňa. Třeba je tamten jenom roztržitý... Utíkal k telefonu nebo otevřít, převrhl kýbl a ještě se nevrátil. Třeba. Sledovala protější okno